

Reguleringsplan, områderegulering for:

jf. plan- og bygningslovens (pbl) kap.12

Bergenhus, Bybanen fra sentrum til Åsane.

Sandbrogaten-Eidsvågtunnelen

Nasjonal arealplan-ID 4601_65810000

Saksnummer

PLAN-2022/20562

Siste revisjonsdato bestemmelser

23.9.2022

Vedtatt av bystyret

Det bekreftes at bestemmelsene er i samsvar med bystyrets vedtak.

avdelingsleder

REGULERINGSBESTEMMELSER

(pbl § 12-7)

§ 1 Planens hensikt

Planen regulerer areal til å bygge og drifte Bybanen og sykkelrute i Sandviken, samt gangforbindelser og anlegg tilknyttet forlenget Fløyfjelltunnel i Sandviken. Reguleringsplanens intensjon beskrives detaljert i tilhørende planbeskrivelse datert 15.09.2022.

Reguleringsplanen viser to alternative løsninger for publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken.

Alternativ 1 regulerer to innganger, ved siden av Sandvikskirken og i Gørbitz' gate/Grensegrenden. Alternativ 2 regulerer én inngang, ved siden av Sandvikskirken.

§ 2 Fellesbestemmelser for hele planområdet

§ 2.1 Funksjons- og kvalitetskrav (§12-7 nr. 4)

§ 2.1.1 Universell utforming

§ 2.1.1.1 Prinsippet om universell utforming skal legges til grunn for valg av løsninger for bybane og hovedsykkelrute med fortau. Fortau, gangveier og andre gangarealer skal som hovedregel være tilgjengelig for alle, men universell utforming må avveies mot hensyn til landskap og kulturminnevern.

§ 2.1.1.2 For gangforbindelser som ikke kan utføres med universell utforming skal kompenserende tiltak som rekkverk, trillefast dekke, belysning og hvilebenker undervegs tas i bruk der det er relevant.

§ 2.1.2 Estetisk utforming

§ 2.1.2.1 Alle anlegg skal gis et foruttrykk med høy estetisk kvalitet og bestandighet. Det skal spesielt vektlegges at sikkerhetskrav for Bybanen og øvrig trafikk kan innpasses i gode byformmessige løsninger. Visuelle og fysiske barrierer samt andre elementer som har negativ innvirkning på bystruktur og byform skal unngås i størst mulig grad.

§ 2.1.3 Sykkelparkering

Sykkelparkering skal etableres som vist i tabell:

Holdeplass	Arealformål	Parkeringsplasser for private sykler (minimum)		Antall p-plasser Bysykel, sparkesykler e.l. (minimum)
		Under tak	I dagen	
Sandvikskirken	o_ST1, o_GP2, o_SKV1	0	10	20 stativ eller tilsvarende
Amalie Skrams vei	o_ST3	0	15	20 stativ eller tilsvarende
Sandviken sykehus	o_ST4	10	10	20 stativ eller tilsvarende
NHH	o_ST7, o_SF30, o_SKT1	30*	30	40 stativ eller tilsvarende

* Minst 5 plasser med særlig tyverisikring, f.eks. bak låsbar dør.

§ 2.1.4 **Terrengbehandling og vegetasjon**

§ 2.1.4.1 Alle inngrep som utføres som del av tiltaket, skal ta hensyn til omkringliggende terreng, landskapselement, kulturmiljø og kulturminner. Eksisterende terreng og vegetasjon skal tas vare på så langt det er mulig.

§ 2.1.5 **Overvannshåndtering**

§ 2.1.5.1 Overvannshåndtering skal følge prinsipper i Kommunedelplan for overvann. Lokal overvannshåndtering skal legges til grunn ved detaljutforming og prosjektering av tiltak.

§ 2.1.5.2 I anleggsfasen tillates ikke urensset vann ført inn på kommunens ledningsnett uten at det er gitt påslippstillatelse, eller til resipient uten at det er gitt utslippstillatelse.

§ 2.2 **Verneverdier kulturmiljø (§ 12-7 nr. 6)**

§ 2.2.1 Dersom det under anleggsarbeid avdekkes hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet stanses omgående og rette myndighet kontaktes jf. Kulturminnelovens § 8.2.

§ 2.3 **Avkjørsler (§ 12-7 nr. 1)**

§ 2.3.1 Avkjørslene som er markert med piler på reguleringskartet viser hvilken gate eiendommen skal ha atkomst fra. Avkjørslene kan tillates forskjøvet med inntil 2m. Endret avkjørsel skal godkjennes av gjeldende vegmyndighet.

§ 2.4 **Mindre justeringer (§ 12-7 nr. 1)**

§ 2.4.1 Mindre justeringer mellom areal regulert til samferdselsanlegg og tilstøtende arealformål kan tillates, og skal være begrunnet i vanskelige grunnforhold, ustabil og vanskelig fjell, behov for sikring, behov for endrede fyllinger og skråningsutslag, hensyn til infrastruktur i grunnen. Dette forutsatt at justeringen mellom samferdselsanlegg og tilstøtende arealformål ikke får vesentlig negative konsekvenser for tilgrensende arealformål, drift og vedlikehold. Justeringer skal begrunnes og dokumenteres.

§ 2.4.2 Mindre justeringer mellom arealformålene innenfor «Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur», herunder plassering av tunnel- og kulvertportaler, både i vertikal- og horisontalnivå, tillates som del av prosjektering/byggeteknisk plan og ved gjennomføring av anlegget. Dette forutsatt at det ikke går på bekostning av bredde på fortau, gangveger, transportfunksjoner, trafiksikkerheten hensyn til landskap og blågrønne strukturer, infrastruktur under bakken, drift og vedlikehold. Justeringer skal begrunnes og dokumenteres.

Sidearealer til samferdselsanlegg (o_SBG og o_SVG), som er restarealer når anlegget er ferdigstilt, må istandsettes og kan tilbakeføres til grunneier.

§ 2.4.3

§ 2.4.4 Mindre justeringer mellom areal regulert til samferdselsanlegg og tilstøtende arealformål kan tillates for å minimere fotavtrykket av veganleggene og forsterke urbane kvaliteter. Dette forutsatt at det ikke går på bekostning av kvaliteten på gang- og sykkelanlegg, trafiksikkerhet eller drift og vedlikehold. Justeringer skal begrunnes og dokumenteres.

§ 2.5 **Fasader mot bybanetraseen**

§ 2.5.1 Innretninger for drift og vedlikehold av Bybanen, herunder kjøreledninger, kan festes til bygninger og konstruksjoner langs banetraseen. Dette skal ikke gå på bekostning av hensynet til funksjonene eller kulturminneverdiene til bygget. Der fasade ikke har tilstrekkelig styrke for innfesting av kontaktledning må det sikres bygningsmessige tiltak for gjennomføring av tiltaket.

§ 2.5.2 For nye byggverk langs banetraseen skal fasader som vender mot traseen tåle innfesting av oppheng for Bybanens kjøreledning.

§ 2.6 Støy og vibrasjoner og utslipp til luft (§ 12-7 nr. 3)

- § 2.6.1 Tiltak mot luftoverført støy skal baseres på Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021 med tilhørende veileder M-2061).
- § 2.6.2 Grenseverdien i NS 8175 2019 (klasse C), LA, max = 32 dB, legges til grunn for omfanget av tiltak mot strukturoverført lyd fra tunnelene. På dagstrekningene er målsetningen LA, max = 37 dB i rom der strukturlyd er dimensjonerende.
- Dersom kostnadene står i rimelig forhold til effekten, skal det gjennomføres tiltak for å oppnå lavere nivåer for strukturoverført lyd.
- § 2.6.3 Tiltak mot vibrasjoner skal baseres på standard for vibrasjoner og støt NS 8176 2017(klasse C).
- Dersom kostnadene står i rimelig forhold til effekten, skal det gjennomføres tiltak for å oppnå lavere nivåer for vibrasjoner.
- § 2.6.4 For anleggsfasen vises det til følgende retningslinjer og standarder: T-1442 og M-2061 for støy, T-1520* for støv og NS 8141 for vibrasjoner og støt i byggverk. anbefalte grenseverdier skal følges i størst mulig grad. Ved overskridelser av anbefalte grenseverdier skal det varsles og gjennomføres avbøtende tiltak.
- § 2.6.5 Planen behandler to ulike kategorier av støyskjermingstiltak etter §2.6.1:
- Skjerm eller voll langs bane og veg. Tiltakene er markert på plankartet og anbefalt høyde gitt i støyrapport. Form, plassering og høyde kan justeres ved prosjektering, eventuell økt høyde skal ikke overstige 1 meter. Materialvalg og utforming skal tilpasses omgivelsene.
 - Lokale skjermingstiltak. Disse er ikke presist angitt i reguleringsplanen, og skal konkretiseres før byggestart (jf. § 2.8.12). Lokale tiltak skal være et tilbud til aktuelle eiendommer. Utforming og utførelse vil bli drøftet med grunneier.

§ 2.7 Utfyllende vilkår (§ 12-7 nr. 12)

- § 2.7.1 Illustrasjonsplan datert 15.9.2022, som består av 4 kartblad med tilhørende snitt, skal være retningsvisende for disponering av området.
- § 2.7.2 Illustrasjonsplanen, datert 15.9.2022, er juridisk bindende for hvor det skal være grønt dekke i banetraseen og ellers retningsgivende for utforming av anlegget. Dekket kan justeres i overgangssonene, kryssinger og i holdeplassområder basert på linjegeometri og hensyn til sikkerhet.
- § 2.7.3 Rammeplan for vann, avløp og overvannshåndtering, skal legges til grunn for byggeplanfase. Detaljutforming og prosjektering av tiltak skal følge krav, rammer og løsninger i VA-rammeplan.

§ 2.8 Dokumentasjonskrav (§ 12-7 nr. 12)

Før arbeidene på det enkelte arbeidssted starter, skal det foreligge:

- § 2.8.1 Detaljerte tekniske planer. Arbeid med infrastruktur under bakken kan startes opp før det foreligger ferdige detaljerte tekniske planer for byrommene forutsatt at grensesnitt mellom hovedelementene i detaljerte planer for byrom og teknisk infrastruktur under bakken er avklart.

Torg og grøntområder

- For torg o_ST1 - o_ST5 og o_ST7 skal detaljerte planer vise utforming, møblering og beplantning etc. Instans som skal eie og drifte arealet skal gi uttale til byggeplanene. Uttale fra Bymiljøetaten tillegges vekt ved godkjenning.
- For o_ST1 og o_ST2 skal Byantikvarens uttalelse vektlegges sammen med bymiljøetaten.
- For torg o_ST1, o_GAA1 og o_GP1 Sandvikskirken skal Bergen kirkelige fellesråd og involveres i utarbeiding av planene. Kulturminnemyndigheten som myndigheten for listeførte kirkes omgivelse skal godkjenne utformingen.
- Planer for områdene rundt Sandvikskirken og Gørbitz 'gate skal vise plan for skilting frem til inngangene.

- For park (GP), blå-/grønnstruktur (GBG) og lekeplass (BLK) skal detaljerte planer vise utforming, møblering og beplantning etc. Instans som skal eie og drifte arealet skal gi uttale til byggeplanene. Bymiljøetatens uttale skal tillegges vekt ved godkjenning.

Infrastruktur

- Detaljerte tekniske planer for veganlegg, herunder gang- sykkelveger skal forelegges og godkjennes av vegeier/rette vegmyndighet. Planen skal omfatte tilpassing til tilstøtende arealer.
- Detaljerte tekniske planer for infrastruktur under bakken skal forelegges og godkjennes av instans som skal eie og drifte anleggene. Bergen Vann skal gi uttalelse til planer for VA-anlegg og overvannshåndtering.
- Planer for endringer av reguleringsplanen innenfor bestemmelsesområde #8 skal gjøre rede for hvordan endringene gir bedre løsninger for fotgjengere, universell utforming, gode løsninger for landskap/park og grøntområder og minimere visuelle konsekvenser av konstruksjoner.

§ 2.8.2 Detaljerte tekniske planer som dokumenterer at gjeldende krav til rømningsvei via eksisterende VA-tunnel felt o_SVA oppfylles. Bergen Vann skal ha planene til uttale ved godkjenning.

§2.8.2 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 2.8.3 Miljøoppfølgingsplan som sikrer at miljøkrav fastsatt i lover, forskrifter, sentrale retningslinjer og spesifikke krav fra byggherre ivaretas i prosjekteringsfasen og bygge- og anleggsperioden. Miljøprogram, datert 15.09.2022, skal være styrende for arbeid med miljøoppfølgingsplan.

§ 2.8.4 Rivningsdokumentasjon for bygg som skal rives. Verneverdig bebyggelse som må fjernes som del av utbygningen, skal dokumenteres i henhold til Byantikvarens til enhver tid gjeldene veileder for dokumentasjon av bygninger som må rives.

§ 2.8.5 Før område B2 og eventuelt B1 benyttes som midlertidig anleggsområde, eller før søknad om rivingstillatelse eller byggetillatelse tas til behandling, skal det i samarbeid med Byantikvaren utarbeides en prosjektbeskrivelse for reetablering av eksisterende grunnmur i Grensegrenden 5 og 6 og antikvarisk flytting og gjenoppbygging av bygningene, jf § 3.1.2.2 og **Feil! Fant ikke referanseilden.**

§2.8.5 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 2.8.6 Verneverdige og listeførte hageanlegg som inngår i eller grenser direkte til planområdet skal dokumenteres. Før områdene BA11, BA20 og o_GP10 kan benyttes som midlertidig anleggsområde, skal det gjennomføres fagkyndig dokumentasjon av hageanleggene tilhørende Brødretomten (gnr/bnr 168/798), Christineborg (gnr/bnr 168/800) og eiendommen mellom disse (gnr/bnr 168/799). Dokumentasjonen skal til uttalelse hos Byantikvaren før tiltak iverksettes.

§ 2.8.7 Plan for disponering av eventuelle overskuddsmasser.

§ 2.8.8 Plan for tiltak mot støy, støv, strukturlyd og vibrasjoner i anleggsfasen.

§ 2.8.9 Tilstandsvurdering og plan for sikring av eksisterende bebyggelse og anlegg langs banetraseen. Tilstandsvurderingen skal gjennomføres før, under og etter anleggsarbeidene.

§ 2.8.10 Sikringsplan for Sandvikskirken. Sikringsplanen skal ha uttalelse fra kulturminnemyndigheten før det gis igangsettingstillatelse for arbeider innenfor området.

§ 2.8.11 Plan for håndtering av overvann i anleggsfasen. Bergen Vann skal gi uttalelse til eventuelt påslipp av anleggsvann.

§ 2.8.12 Ny støyberegning som skal ligge til grunn for utforming av støyskjermer og lokale støytiltak i byggefasen. Alle eiendommer som er aktuelle for lokale tiltak skal angis i tekst i de nye beregningene.

§ 2.8.13 I faresone ras- og skredfare H310_1 skal det utarbeides fagkyndige utredninger som dokumenterer tilstrekkelig sikkerhet for ethvert tiltak før tillatelse gis. Dokumentasjonen skal oppfylle den til enhver tid gjeldende byggt teknisk forskrift. Det vises til rapporten «Skredfarekartlegging påhuggsområder Eidsvåg og Sandviken» datert 21.05.21.

§ 3 Bestemmelser til arealformål

§ 3.1 Bebyggelse og anlegg (§ 12-5 nr. 1)

§ 3.1.1 Bebyggelse og anlegg, BA

§ 3.1.1.1 I områder regulert til BA skal eldre reguleringsplan eller kommuneplan i samsvar med tabell under gjelde foran denne plan (PlanID 65810000) fra ett år etter at bruken av områdene til midlertidige bygge- og anleggsområder opphører. Arealformålet ligger under bestemmelsesområder for midlertidig bygge- og anleggsområde, jf. § 5.1.4.

TABELL KOMMER TIL 2. GANGS BEHANDLING

§ 3.1.1.2 Felt BA28 Munkebotn 16 (gnr./bnr. 168/890) og felt BA52 Søndre Øyjorden 38 (gnr./bnr. 168/1480) er tatt med i planen grunnet arealbehov i anleggsfasen og usikkerhet om eksisterende boliger kan bebos i anleggsperioden.

§ 3.1.2 Boligbebyggelse, B

§ 3.1.2.1 Hager, uteoppholdsareal, parkering og andre utearealer skal opparbeides på nytt tilpasset boligformålet, dersom arealene endres på grunn av tilgrensende tiltak.

§ 3.1.2.2 Felt B2 omfatter Grensegrenden 6 (gnr./bnr. 168/748) og skal benyttes til boligformål. Eiendommen er tatt med i planen da eksisterende bolighus med grunnmur må flyttes i forbindelse med bygging av oppgang fra holdeplass under bakken og gjenoppføres samme sted etter anleggsfasen. Dokumentasjonskrav for antikvarisk flytting og gjenoppføring framgår av §2.8.4 og §2.8.5.

§3.1.2.2 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.1.2.3 Felt B1 omfatter Grensegrenden 5 (gnr./bnr. 168/747) og skal benyttes til boligformål. Eiendommen er tatt med i planen da eksisterende bolighus med grunnmur kanskje må flyttes i forbindelse med bygging av oppgang fra holdeplass under bakken og gjenoppføres samme sted etter anleggsfasen. Dokumentasjonskrav for antikvarisk flytting og gjenoppføring framgår av §2.9.4 og §2.9.5.

§3.1.2.3 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.1.3 Forsamlingslokale for religionsutøvelse, BR

O_BR1 Sandvikskirken er en listeført kirke av nasjonal verdi. Ved vedlikehold og utbedringer skal fasadeuttrykk og konstruksjon bevares. Fasadeelementer som vinduer, dører, taktekking, samt overflatebehandling, skal så langt som mulig bevares i sin opprinnelige tilstand. Ved nødvendig utskifting brukes samme type materialer som originalt. Alle tiltak skal forelegges kulturminnemyndigheten, jf. rundskriv T-3/2000 (kirkerundskrivet).

§ 3.1.4 Idrettsanlegg, BIA

o_BIA1 og o_BIA2 er en del av Stemmyren idrettsanlegg og kan brukes til idrettsformål med tilhørende aktiviteter.

§ 3.1.5 Lekeplass, BLK

o_BLK1 skal ha et variert tilbud tilpasset ulike aldersgrupper. Lekearealet skal gis en hensiktsmessig utforming, tilgjengelighet for alle skal prioriteres. Lekeplassen skal være offentlig tilgjengelig

§ 3.1.6 Kombinerte formål – boligbebyggelse/– tekniske bygg/konstruksjoner, BAA

Innenfor o_BAA1 kan det etableres publikumsinngang til underjordisk bybaneholdeplass (vertikalnivå 1), samt nødvendige bygg og tekniske installasjoner. Over inngangsbygget skal terrasse til Grensegrenden 6 reetableres.

Maks tillatt byggehøyde = 4,5m inkludert ny terrasse til Grensegrenden 6. Maks tillatt høyde = K+19,5 (tilsvarende overkant gulv på eksisterende terrasse).

§3.1.6 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5 nr. 2)

§ 3.2.1 Fellesbestemmelser for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

§ 3.2.1.1 Utforming (§12-7 nr. 1)

§ 3.2.1.1.a Samferdselsarealene utgjør en sentral del av det offentlige byrommet og skal ha en form, kvalitet og materialbruk som reflekterer dette.

§ 3.2.1.2 Funksjons- og kvalitetskrav (§ 12-7 nr. 4)

§ 3.2.1.2.a Alle dekker skal sikre god framkommelighet, sikkerhet og komfort for de trafikantgrupper som skal ferdes på dem. Dekkene skal bidra til et helhetlig uttrykk og stedsidentitet. Materialbruken skal være varig, og lite vedlikeholdskrevende. Valg av dekke i sykkeltrasé skal gjøres i samråd med sykkelfaglig, og landskapsfaglig kompetanse hos veieier.

§ 3.2.1.2.b På broer og konstruksjoner for samferdselsanlegg kan master til belysning og kjøreledning monteres på utsiden av konstruksjonen selv om disse da kommer utenfor formålsgrensene.

§ 3.2.1.3 Juridiske linjer, eksempelvis støyskjerm, støttemur, sikringsgjerde (§§ 12-7 nr. 1 og 4)

§ 3.2.1.3.a Støyskjerm skal oppføres som vist i plankartet. Mindre justeringer tillates. Oppdaterte og detaljerte støyberegninger i prosjekteringsfasen skal ligge til grunn for eksakt plassering, høyde og utforming. Støyskjermer skal tilpasses omgivelsene mht. materialvalg og utforming.

§ 3.2.1.3.b Murer skal oppføres med plassering som vist i plankart.

§ 3.2.2 Vei, SV

§ 3.2.2.1 Veg merket o_SV skal være offentlig.

§ 3.2.2.2 Veg merket f_SV med tilgrensende felt merket f_SVT og f_SVG, skal være felles for følgende eiendommer slik:

Felles vei:	Eiendommer, gnr./bnr. bnr.
f_SV7 Nyhavnsveien	168/930, 933
f_SV12 Søndre Øyjorden	168/1463
f_SV14 Søndre Øyjorden	168/1464, 1465, 1466, 1467

§ 3.2.3 Kjøreveg, SKV

§ 3.2.3.1 Veg merket o_SKV skal være offentlig.

§ 3.2.3.2 I Felt o_SKV1 kan det etableres 2 HC-parkeringsplasser for Sandvikskirken og sykkelparkeringsplasser for holdeplass Sandviken kirke, jf. § 2.1.3.

§ 3.2.4 Fortau, SF

§ 3.2.4.1 Fortau merket o_SF skal være offentlig.

§ 3.2.4.2 Fortau merket o_SF15 skal være kjørbart for tilkomst til eiendommene i Amalie Skrams vei 168/74, 84, 85, 86, 89.

§ 3.2.4.3 Det kan etableres parkeringsanlegg for sykkel under o_SF30, med tilkomst fra o_ST7.

§ 3.2.5 **Torg, ST**

§ 3.2.5.1 **Sandvikskirken**

§ 3.2.5.1.a Torgareal merket o_ST1 skal ha funksjon som forplass til publikumsinngang til underjordisk bybaneholdeplass og byrom for Sandvikskirken og nærmiljøet. Torget skal opparbeides med varige materialer av høy kvalitet og kan inneholde møbleringselement hvis det er plass til det uten å gå på bekostning av annen bruk byrommet. Det skal tilrettelegges for oppstilling av bårebil.

§ 3.2.5.1.b Byrommet skal holdes åpent rundt Sandvikskirken slik at kirkens monumentalitet videreføres.

§ 3.2.5.1.c Regnvann bør tas i bruk som en ressurs og kvalitet i byrommet.

§ 3.2.5.2 **Gørbitz' gate/Grensegrenden**

§ 3.2.5.2.a Torgareal merket o_ST2 er forplass til publikumsinngang til underjordisk bybaneholdeplass. Utforming og materialbruk i dekker og vegetasjon skal tilpasses kulturmiljøet i Grensegrenden. Det skal benyttes enkle og tradisjonelle materialer av høy kvalitet

§ 3.2.5.2.b Det smale veifaret «Hønsen» skal videreføres, jf. bestemmelsesområde #5. Det skal benyttes enkle og tradisjonelle materialer som brostein og skifer i dekker og håndstein i murer. Gangforbindelsen kan ha trappetrinn. Det kan opparbeides trapp som forbinder torget med Ekrebakken. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene

§ 3.2.5.2.c Det tillates kjøring over torgareal for drift og vedlikehold av inngang til underjordisk holdeplass (felt o_SKB2) og til biloppstillingsplasser tilhørende byggene i Grensegrenden 1 og 5 (gnr./bnr. 168/746 og 747).

§ 3.2.5.2 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.2.5.3 **Amalie Skrams vei, Sandviken sykehus og NHH**

§ 3.2.5.3.a Torg merket o_ST3 (Amalie Skrams vei), o_ST4 (Sandviken sykehus) og o_ST7 (NHH) er byrom mot bybaneholdeplass (SH). Områdene skal tjene som møteplasser og opparbeides som sammenhengende byrom med gode gangforbindelser internt og mot tilgrensende områder. Gjerder og sprang i dekker skal unngås for å sikre god tilgjengelighet. Arealene skal opparbeides med dekker av høy kvalitet. Der det er mulig skal det benyttes permeable dekker som ivaretar overvannshåndtering. Vegetasjon skal brukes som strukturerende element og for å markere ganglinjer.

§ 3.2.5.3.b Innenfor o_ST3 kan det settes opp kjøreledningsmaster. Plassering og utforming skal ta hensyn til det historiske miljøet det inngår i.

§ 3.2.5.4 **Gamle Bergen**

§ 3.2.5.4.a Plassdannelse merket o_ST5 (ved Gamle Bergen) skal opparbeides som byrom tilrettelagt for opphold langs gang- og sykkelarealet. Materialbruk, møblering og utforming skal hensynta tilgrensende kulturhistorisk miljø i Gamle Bergen.

§ 3.2.5.4.b Torget skal inngå i et helhetlig byrom sammen med tilstøtende areal o_GP15.

§ 3.2.5.4.c God fremkommelighet for gående og syklende skal sikres gjennom plassen. Det skal vurderes materialbruk som bidrar til å redusere farten på sykkeltrafikk på tilstøtende gang og sykkelvei (ramper tilknyttet hovedsykkelrute).

§ 3.2.5.5 **Offentlig eller fellesområder (§12-7 nr. 14)**

§ 3.2.5.5.a Torg skal være offentlig.

§ 3.2.6 **Gang-/ sykkelveg, SGS, og gangveg/ gangareal, SGG**

§ 3.2.6.1 Gang- og sykkelvei merket o_SGS, og gangveg/gangareal merket o_SGG skal være offentlig.

§ 3.2.6.2 Beplantning og formgiving skal benyttes som tiltak for å redusere farten på sykkeltrafikk på o_SGS13 og o_SGS14 (vertikalnivå 3, bro).

- § 3.2.6.3 O_SGG1 og o_SGG2 skal opprettholdes som offentlige gangforbindelser.
- § 3.2.6.4 Innenfor o_SGG9 skal det etableres offentlige gangforbindelser. Gangforbindelsene kan ha trappetrinn. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene.
- § 3.2.6.5 Gangvei merket o_SGG17 skal være kjøretilkomst for eksisterende boenheter på følgende eiendommer:

Kjørbar gang- og sykkelvei:	Eiendommer, gnr./bnr.
o_SGG17: (Amalie Skrams vei)	168/797, 168/798, 168/800

- § 3.2.6.6 Innenfor o_SGG17 kan det settes opp kjøreledningsmaster. Plassering og utforming skal ta hensyn til det historiske miljøet det inngår i.
- § 3.2.6.7 O_SGG29 er trappeforbindelse mellom bussterminal, hovedsykkelruten og bybaneholdeplass. Det skal integreres heis i konstruksjonen og utforming av trappen skal sees i sammenheng med utforming av bussterminalen o_SKT1.
- § 3.2.7 **Sykkelanlegg, SS**
- § 3.2.7.1 Formålet omfatter separat sykkelanlegg langs vei, og/eller sykkelfelt langs bane, i vertikalnivå 2 (på bakken) og 3 (over bakken, bro).
- § 3.2.7.2 Gangbro o_SS9 og o_SF44 skal ha en slank konstruksjon og lett uttrykk som forholder seg til parken o_GP12.
- § 3.2.8 **Annen veggrunn - tekniske anlegg, SVT**
- § 3.2.8.1 Formålet omfatter veggrunn som er nødvendig for å ivareta vegens funksjon samt tekniske anlegg og adkomst til disse.
- § 3.2.8.2 Innenfor formålet kan det føres opp rekkverk og gjerder, murer, støyskjermer, trapper og andre nødvendige tekniske anlegg og installasjoner, herunder likeretter, etter gjeldende tekniske krav. Plassering skal gå frem av detaljprosjektering / byggeplan.
- § 3.2.9 **Annen veggrunn – grøntareal, SVG**
- § 3.2.9.1 Formålet omfatter veggrunn som i hovedsak skal være grøntareal, enten i form av eksisterende vegetasjon som er tatt vare på, rehabilitert, eller i form av ny opparbeiding og beplantning. I naturpregede områder skal vegetasjon så langt som mulig bestå av stedeegne arter. Biologisk mangfold skal vektlegges. For mindre områder som har en teknisk funksjon, kan hardt dekke med høy kvalitet benyttes.
- § 3.2.9.2 Områder som rehabiliteres eller er nye grøntarealer, skal opparbeides på en estetisk god måte. Områdene skal inngå i byggeplaner for anlegget. Illustrasjonsplaner datert 15.9.22 skal være retningsgivende for utforming.
- § 3.2.9.3 Innenfor formålet kan det oppføres rekkverk og gjerder, murer, støyskjermer, trapper, leskur og andre nødvendige installasjoner, herunder kjøreledningsmaster. Plassering skal ivareta siktlinjer og andre tekniske krav og gå frem av byggeplan.
- § 3.2.9.4 I felt o_SVG1 skal vegetasjon benyttes i rabatt mellom gående og syklende og tilføre grønne kvaliteter til sykkelveg med fortau. Det skal etableres regnbed for lokal overvannshåndtering. Det kan etableres møblerte soner med hardt dekke, tilrettelagt for opphold.
- § 3.2.10 **Trasé for Bybanen, STS**
- § 3.2.10.1 Innenfor o_STS skal det anlegges spor for Bybanen. Det kan oppføres nødvendige tekniske installasjoner knyttet til drift av Bybanen, herunder kjøreledningsmaster.
- § 3.2.11 **Tekniske bygg/konstruksjoner, STB**
- § 3.2.11.1 Innenfor STB kan det etableres forbindelse til underjordisk stasjon på vertikalnivå 1 (under bakken). Det kan oppføres nødvendige tekniske installasjoner knyttet til drift av Bybanen.

§ 3.2.12 **Holdeplass/plattform for buss og Bybanen, SH**

§ 3.2.12.1 Felt o_SH gjelder holdeplass for bane og buss.

§ 3.2.12.2 I forbindelse med holdeplasser for bybane (o_SH), skal det etableres et helhetlig fotgjengerareal som tilfredsstiller krav til universell utforming og som danner en sammenheng mellom holdeplass og omgivelsene. Holdeplasser skal knyttes til tilgrensende offentlige arealer ved å innarbeide ventearealet i et helhetlig byrom. På holdeplassene skal det etableres leskur. Det kan etableres benker, gjerder og tekniske anlegg nødvendig for drift av banen.

§ 3.2.13 **Annen banegrunn - tekniske anlegg, SBT**

§ 3.2.13.1 Innenfor o_SBT kan det oppføres kjøreledningsmaster, forstøtningsmurer, støyskjermer og andre innretninger og tekniske installasjoner for drift av Bybanen. Arealet skal gis en opparbeiding tilpasset omgivelsene.

§ 3.2.13.2 Innenfor o_SBT1 kan det etableres likeretter med tilkomst fra o_SGS2

§ 3.2.13.3 På tunnelstrekninger er det lagt inn en sone SBT hvor det tillates tilpassinger i traseen horisontalt og vertikalt. Justeringer av trasé skal dokumenteres.

§ 3.2.14 **Annen banegrunn – grøntareal, SBG**

§ 3.2.14.1 Området skal være grønt, enten rehabilitert eller i form av ny beplantning. For små områder som har en teknisk funksjon, kan hardt dekke med høy kvalitet benyttes. Innenfor SBG kan det oppføres murer, tunnelportaler, sikkerhetsgjerder, kjøreledningsmaster, forstøtningsmurer, støyskjermer og andre tekniske installasjoner, samt likeretter. Større areal skal gis en parkmessig opparbeiding tilpasset omgivelsene.

§ 3.2.14.2 I naturpregede områder skal vegetasjon så langt som mulig bestå av stedegne arter.

§ 3.2.14.3 Innenfor o_SBG1 kan det etableres likeretter med tilkomst fra o_SGS2

§ 3.2.14.4 O_SBG10 (Åsaneveien). Skulder langs sykkelvegen skal benyttes til vegetasjon. Ved særlig trange tverrsnitt skal det benyttes klatreplanter langs mur. Transparente støyskjermer bør vurderes. Klatreplanter på støyskjermer skal vurderes dersom støyskjerm ikke er transparente.

§ 3.2.15 **Kollektivterminal, SKT**

§ 3.2.15.1 På o_SKT1 skal det etableres kollektivterminal for buss. Innenfor området kan det tilrettelegges for kjøreareal for buss, bussholdeplasser, reguleringsplasser, venteareal med leskur.

§ 3.2.15.2 Områdene skal opparbeides med gatetrær og annen variert beplantning. Vegetasjonen skal bidra til forskjønnelse av området. Områdene skal ha soner for håndtering av overvann fra tilstøtende veiareal og skal opparbeides med regnbed eller tilsvarende. Videre skal området etableres med gode og varige kvaliteter, mht. dekker, møblering og materialvalg. For dekker skal det velges natursteinsdekke der det er mulig.

§ 3.2.16 **Kollektivholdeplass, SKH**

o_SKH skal benyttes til holdeplass for buss.

§ 3.2.17 **Parkering, SPA**

§ 3.2.17.1 f_SPA1 skal opparbeides til felles parkering for Sandviksveien 87, gnr./bnr. 168/67 og for Sandviksveien 95, gnr./bnr. 168/72.

§ 3.2.17.2 o_SPA3 er parkeringsplass på offentlig eiendom. Det kan opparbeides 16 plasser.

§ 3.2.17.3 f_SPA2 skal opparbeides til felles parkering for Amalie Skrams vei 54, gnr./bnr. 168/89. Det kan opparbeides 7 plasser.

§ 3.2.18 **Teknisk infrastruktur, STI**

§ 3.2.18.1 Det kan etableres overvannsledning ført i borehull til sjø, for å lede bort overflatevann fra veg og bane. Endelig trasé avklares under detaljprosjektering. Tiltaket reguleres i vertikalnivå 1 (under bakken) og vertikalnivå 4 (på bunnen).

§ 3.2.19 **Vann- og avløpsnett, SVA**

§ 3.2.19.1 o_SVA er VA-tunnel på vertikalnivå 1, og kan benyttes til rømningsvei fra underjordisk stasjon.

§ 3.2.19.2 Nødvendige tiltak for å tilpasse eksisterende VA-tunnel til bruk som rømningstunnel tillates. Tiltak skal dokumenteres, jf. § 2.8

§3.2.18 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.2.20 **Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer – kombinert kjøreveg/veg, sykkelanlegg og fortau, SKF**

§ 1.1.1.1 På o_SKF3, o_SKF5, o_SKF6, o_SKF7, o_SKF8 -skal det etableres kombinert formål for kjørevei/veg, sykkelanlegg og fortau.

§ 1.1.1.2 Innenfor o_SKF9 skal det etableres gangforbindelse mellom o_SGG32 og o_SGG33/o_SF39. Det skal være tilkomst til likeretter i o_SVT. Området skal opparbeides med god belysning og på en slik måte at det vil oppleves attraktivt og trykt å ferdes der.

§ 3.2.21 **Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer – kombinert torg og tekniske bygg/konstruksjoner, SKF**

§ 3.2.21.1 Sandvikskirken

Innenfor o_SKF1 kan det etableres publikumsinngang til underjordisk holdeplass (vertikalnivå 1), samt nødvendige bygg og tekniske installasjoner.

Inngangsbygget skal utformes med hensyn til omliggende kulturhistorisk miljø og underordne seg kirkebygget, slik at kirkens monumentalitet videreføres. Estetisk utforming skal vektlegges og varige materialer av høy kvalitet skal benyttes.

Maks tillatt byggehøyde = 6 meter. Mak tillatt gesimshøyde = K+26.

§ 3.2.21.2 Gørbitz' gate / Grensegrenden

Innenfor o_SKF2 kan det etableres publikumsinngang til underjordisk holdeplass (vertikalnivå 1), samt nødvendige bygg og tekniske installasjoner. Eksisterende bygg i Gørbitz' gate 5 forutsettes revet.

Inngangsbygget skal utformes med hensyn til omliggende kulturhistorisk miljø i Grensegrenden. Estetisk utforming skal vektlegges og varige materialer av høy kvalitet skal benyttes.

Maks tillatt byggehøyde = 5,5m. Maks tillatt gesimshøyde= K+20.5.

§3.2.20.2 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 3.2.22 **Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer – kombinert vei og trasé for sporvei/forstadsbane, SKF**

o_SKF10 og o_SKF11 er kombinerte formål for veg og forstadsbane (Bybanen) på vertikalnivå 1 (under bakken).

§ 3.2.23 **Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer – kombinert vei og annen banegrunn – tekniske anlegg, SKF**

o_SKF12 - o_SKF15 er kombinerte formål for veg og annen banegrunn tekniske anlegg (Bybanen) på vertikalnivå 1 (under bakken).

§ 3.3 **Grønnstruktur (§ 12-5 nr. 3)**

§ 3.3.1 **Fellesbestemmelser for grønnstruktur (felt GBG, GN, GT og GP)**

§ 3.3.1.1 **Utforming (§12-7 nr. 1)**

Grønnstrukturen utgjør en sentral del av det offentlige byrommet og skal ha en form, kvalitet og materialbruk som reflekterer dette.

For å oppnå gode helhetlige løsninger skal følgende felt planlegges i sammenheng:

- Felt o_GP1 og o_GP2
- Felt o_GP3, o_GP4, o_GP5, o_GP6, o_GP7, o_GP8 og o_GBG2
- Felt o_GP11 og o_GP12
- o_GBG5, o_GT5, o_GBG6, o_GN1, o_GP13 og o_GP14

Alle terrenginngrep skal skje mest mulig skånsom for omgivelsene. Eksisterende trær og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares. Eksisterende vegetasjon innenfor områder merket GBG skal ivaretas spesielt.

Det kan etableres stier/gangforbindelse etter intensjon vist i illustrasjonsplan.

§ 3.3.2 Om området/områdene skal være offentlige eller felles (§ 12-7 nr. 14)

Grønnstruktur skal være offentlig.

§ 3.3.3 Blå/ grønnstruktur, GBG

Områder avsatt til blå/grønnstruktur, GBG, omhandler grønne korridorer med verdi for friluftsliv og naturmangfold. Områdene skal ha et grønt preg, men kan tilrettelegges med trapper eller andre elementer som fremmer kvalitet mht. bruk og opplevelse av blå/grønnstruktur.

§ 3.3.4 Grøntstruktur, Naturområde, GN

Områder avsatt til grønnstruktur natur, o_GN1, skal ha liten grad av inngrep. Områder avsatt til grønnstruktur skal bevares mest mulig urørt.

§ 3.3.5 Turdrag, GTD

Innenfor o_GTD1 skal det opparbeides en snarveg til hovedsykkelrute og holdeplass fra Gamle Bergen. Gangforbindelsen kan ha trappetrinn. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene.

§ 3.3.6 Grøntstruktur, Turveg, GT

§ 3.3.6.1 o_GT1 skal opparbeides som snarvei mellom Sandviksveien og Kirkegaten. Gangforbindelsen kan ha trappetrinn. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene.

§ 3.3.6.2 o_GT2 og o_GT3 skal opparbeides som snarveg mellom Sandviksveien og Amalie Skrams vei.

§ 3.3.6.3 o_GT4 skal opparbeides som en snarveg mellom holdeplass for Bybanen i Amalie Skrams vei og Sudmanns vei.

§ 3.3.6.4 Det skal ikke gjøres inngrep i o_GT6 Fjellveien. Det er tillatt å gjøre nødvendig vedlikehold av veglegeme og tilstøtende murer.

§ 3.3.6.5 o_GT7 «Hønsen» skal oppgraderes og videreføres. Det skal benyttes enkle og tradisjonelle materialer som brostein og skifer i dekker og håndstein i mur. Gangforbindelsen kan ha trappetrinn. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene.

§3.3.6.5 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken, jfr. §3.2.5.2

§ 3.3.7 Grønnstruktur, Park, GP

§ 3.3.7.1 Ved utforming av områdene skal rekreasjon og aktivitet vektlegges.

§ 3.3.7.2 Områder for park kan inneholde grøfter, fyllinger, kjøreledningsmaster, skjæringer, murer og rekkverk for Bybanen, eller andre samferdselsformål, som er nødvendig for å opparbeide tilstøtende samferdselsanlegg.

§ 3.3.7.3 Landskapsforming og overvannshåndtering skal samordnes. Overvann skal fortrinnsvis tas hånd om lokalt og åpent. Flerfunksjonelle løsninger skal etterstrebes Jfr. KDP for overvann og VA-rammeplan.

§ 3.3.7.4 **Park ved Sandvikskirken, o_GP1**

Felt o_GP1 skal opparbeides som park tilrettelagt for lek. Arealet skal gis en parkmessig opparbeidelse av høy kvalitet og tilrettelegges med høy bruksverdi.

Det skal opparbeides en naturlekeplass med tilbud for flere aldersgrupper. Universell utforming må avveies mot muligheter for å stimulere til utfordrende lek, allsidig utfoldelse og rekreasjon for alle grupper. Regnvann bør tas i bruk som ressurs og kvalitet.

Det skal etableres gangveger/stier, jamfør intensjon i illustrasjonsplanen.

Nye gangforbindelser og lekeelementer må underordne seg Sandvikskirken. Utforming, material- og fargebruk skal tilpasses slik at opplevelsen av kirken ikke forringes.

For krav til detaljerte planer, se §2.9.1.

§ 3.3.7.5 Lindealleen innenfor felt o_GP9 og #6 samt o_GP11 og #7 (Amalie Skrams vei) er rester av gamle vegfar mot Brødretomten (gnr/bnr 168/798) og Christineborg (gnr/bnr 168/800), og skal hensyntas særlig i utforming av parkarealene. Allétrærne skal videreføres eller reetableres etter anleggsfasen.

§ 3.3.7.6 Felt o_GP10 (Amalie Skrams vei) skal opparbeides slik at arealet inngår i en visuell sammenheng med de omliggende eiendommene Brødretomten (gnr./bnr. 168/798) og Christineborg (gnr./bnr. 168/800). Parkarealet skal tilpasses mot og bidra til å styrke områdets kulturhistoriske karakter.

§ 3.3.7.7 Innenfor felt o_GP13 og o_GP14 skal og eksisterende vegetasjon bevares så langt det er mulig. I o_GP14 skal det etableres snarveg mot Munkebotn.

§ 3.3.8 **Grønnstruktur, blågrønn GBG**

Det grønne preget i skråning bak Sandvikskirken skal videreføres/reetableres. Eksisterende gangforbindelse skal oppgraderes og videreføres. Gangforbindelsen kan ha trappetrinn. Eventuelle håndlister må tilpasses omgivelsene. Det kan etableres gangveger/stier, jamfør intensjon i illustrasjonsplanen.

For krav til detaljerte planer, se §2.9.1.

§ 3.3.9 **Angitt grønnstruktur kombinert med andre angitte hovedformål – Kombinert Blå/grønnstruktur og Tekniske bygg/konstruksjoner - GAA**

§ 3.3.9.1 Innenfor o_GAA1 kan det etableres nødvendige bygg og tekniske installasjoner i forbindelse med publikumsinngang til underjordisk bybaneholdeplass.

§ 3.3.9.2 Det kan settes opp røykventilasjonsjakt ifm. teknisk rom/underjordisk holdeplass tilknyttet Bybanen. Ventilasjonssjakten kan ha et fotavtrykk på maksimalt 7m² og en høyde på maksimalt 2 meter over gjennomsnittlig terrengnivå. Tårnet skal sikres med rist, ha en utforming som tilpasser seg kulturmiljøet det inngår i og i mest mulig grad skjermes med vegetasjon.

§ 3.3.9.3 Det grønne preget i skråning bak Sandvikskirken skal videreføres/reetableres. Det kan etableres gangveger/stier, jamfør intensjon i illustrasjonsplanen.

For krav til detaljerte planer, se §2.9.1.

§ 4 **Bestemmelser til hensynssoner (§§ 12-6, 12-7 og 11-8)**

§ 4.1 **Sikrings-, støy- og faresoner (§ 11-8 a) (Sone H190 og H320)**

§ 4.1.1 **Frisikt, H140**

Det skal ikke være hindringer høyere enn 0,5 over terreng

§ 4.1.2 **Andre sikringssoner, H190**

§ 4.1.2.1 I områder merket H190 på vertikalnivå 1, er tiltak i grunnen som innebærer f.eks. sprenging, nedsetting av peler, boring i og mot fjell, brønnboring eller fundamentering for påføring av tilleggslast, bare tillatt dersom det kan dokumenteres at tiltaket ikke får uønskede konsekvenser

for tunnel/kulvert innenfor regulert sikringssone. Når tunnelen er ferdigstilt reduseres sikringssonen til 15 m rundt bygget tunnel, i vertikalplanet avgrenset opp til terrengoverflaten, jf. illustrasjon i planbeskrivelse og på plankart.

§ 4.1.2.2 Det er anledning til å justere plassering av tunnel mellom trasé for Bybanen (STS) og annen banegrunn - tekniske anlegg (SBT), jf. § 2.5.

§ 4.1.3 **Ras- og skredfare, H310**

§ 4.1.3.1 Ved alle typer terrengingrep og utbygging skal man vise aktsomhet i forhold til mulig skredfare.

§ 4.1.3.2 Det er behov for skredsikringstiltak i overkant av Fjellveien for å ivareta sikkerheten langs forskjæring til Fløyfjelltunnelen. Tiltaket må detaljprosjekteres.

§ 4.1.4 **Stormflo/havnivåstigning, flomfare H320**

§ 4.1.4.1 H320_1 viser områder som oversvømmes av havnivåstigning, beregnet fra dagens terreng. Dette gjelder for sikkerhetsklasse 2, 206 cm, med gjentakintervall 200 år med klimapåslag og i kartgrunnlag NN2000 (TEK17).

§ 4.1.4.2 Tiltak skal lokaliseres og utføres slik at bygg og anlegg ikke tar skade av høy vannstand.

§ 4.2 **Særlige hensyn til landbruk, friluftsliv, grønnsstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø (§ 11-8 c) (sone H530, H560, H570)**

§ 4.2.1 **Hensyn friluftsliv, H530_1, H530_2**

Innenfor byfjellsgrensene skal naturkvaliteter og områdets verdi for friluftsliv, naturmangfold, kulturminner, landbruk og drikkevannsforsyning ivaretas. De respektive forvaltningsplanene sammen med kommuneplanens LNF-status for arealene, skal legges til grunn for arealforvaltningen.

§ 4.2.2 **Bevaring naturmiljø, H560_1 – H560_5**

Eksisterende trær skal så langt det lar seg gjøre beholdes.

§ 4.2.3 **Bevaring kulturmiljø, H570**

§ 4.2.3.1 **Historisk sentrum, H570_1, H570_2, H570_3**

Kulturmiljø og historisk bebyggelse skal sikres og ivaretas. De karakteristiske trekkene ved bebyggelse, bebyggelsesstruktur og kulturlandskap definerer områder som gir særpreg. Det skal derfor tas spesielle hensyn til dette ved søknad om tiltak og endret arealbruk.

Tiltak skal ivareta lesbarheten og opplevelsen av Bergens identitet og særpreg som historisk by. Det skal opprettholdes sammenhenger mellom hus og hage.

§ 4.2.3.2 **Historiske veifar, H570_4, H570_5, H570_6**

Det tillates ikke tiltak som kan medføre forringelse av Den Trondhjemske Postvei (H570_5 og H570_6), veglegeme og kantareal. Bestemmelsen skal ikke være til hinder for vanlig vedlikehold. Statens vegvesen skal høres i saker som angår postvegene.

§ 4.3 **Båndlagte områder eller båndlegging i påvente av vedtak (§ 11-8 d) (sone H730)**

§ 4.3.1.1 **Båndlegging etter lov om kulturminner, H730_2**

Ved all planlegging av tiltak i Sandvikskirkens nære omgivelser (H730_2) skal det tas hensyn til kirkens plassering og virkning i landskapet.

For krav til detaljerte planer, se §2.9.1.

§ 5 Bestemmelser til bestemmelsesområder

§ 5.1 Bestemmelser til bestemmelsesområde (område #1 til #9 på vertikalnivå 2 og #10 - #14 på vertikalnivå 1, #91_1 til #91_54 for bygge- og anleggsområde)

§ 5.1.1 Utforming (#1, #2 og #3)

§ 5.1.1.1 Sandvikskirken

Innenfor bestemmelsesområde #1 skal eksisterende mur bak kirken rives og erstattes av en ny mur. Murens plassering kan flyttes mot øst/innover i terrenget. Tiltak og konsekvenser må vurderes i sammenheng med etablering av inngang til underjordisk stasjon. Øvrige konsekvenser av eventuell flytting av mur må løses ved prosjektering, og vises i en eventuell senere byggesak.

Innenfor bestemmelsesområde #2 på vertikalnivå 2 (på grunnen) og bestemmelsesområde #10 på vertikalnivå 1 (under bakken) skal det etableres forbindelse mellom vertikalnivå 1 og vertikalnivå 2 ved bruk av trapper, rulletrapper, ramper og/ eller heis.

§ 5.1.1.2 Grensegrenden

Innenfor bestemmelsesområde #3 på vertikalnivå 2 (på grunnen) og bestemmelsesområde #10 på vertikalnivå 1 (under bakken) skal det etableres forbindelse mellom vertikalnivå 1 (under bakken) og vertikalnivå 2 (på grunnen) ved bruk av trapper, rulletrapper, ramper og/ eller heis.

Innenfor bestemmelsesområde #5 skal gangforbindelsen «Hønsen» oppgraderes mellom Grensegrenden og Kirkegaten/Ekrebakken i eksisterende trasé. Det kan opparbeides en trapp i tillegg for å gi god tilgjengelighet til inngangen.

§5.1.1.2 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 5.1.2 Vilkår for bruk av arealer, bygninger og anlegg, #4, #8, #9, #10, #11, #12, #13, #14

§ 5.1.2.1 Innenfor #4 skal eksisterende snarveg mellom Kirkegaten og Prahls vei opprettholdes og vedlikeholdes.

§ 5.1.2.2 Innenfor bestemmelsesområde #8 tillates det endringer i løsningene for gangbro o_SS9 og o_SF44, o_GP11 og o_GP12 og tilgrensende formål med formål å sikre gode løsninger for fotgjengere, universell utforming, gode løsninger for landskap/park og grøntområder og minimere visuelle konsekvenser av konstruksjoner. Funksjoner for gående og syklende skal beholdes, men kan optimaliseres i prosjekteringsfasen.

§ 5.1.2.3 Innenfor #12-#14, vertikalnivå 1, skal det sikres at tunneler som krysser hverandre ikke kommer i konflikt med hverandre.

§ 5.1.2.4 Innenfor bestemmelsesområde #10 (Sandvikskirken) skal det på vertikalnivå 1 (under bakken) etableres holdeplass under bakken med tilkomst via o_STB1 og o_STB2.

§5.1.2.4 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 5.1.2.5 Innenfor bestemmelsesområde #10 (Sandvikskirken) skal det på vertikalnivå 1 (under bakken) etableres holdeplass under bakken med tilkomst via o_STB1.

§5.1.2.5 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 5.1.3 Sikre verneverdier i bygninger, andre kulturminner og kulturmiljø #6

§ 5.1.3.1 Alleer i Amalie Skram vei #6 og #7

Eksisterende allétrær i #6 og #7 skal bevares. Trærne kan flyttes til midlertidig deponi i anleggsfasen eller sikres på annen tilfredsstillende måte.

§ 5.1.4 Midlertidig bygge- og anleggsområde, #91

Områder innenfor bestemmelsesområde Midlertidig bygge- og anleggsområde, kombinert med arealformål BA, kan benyttes til tiltak som er nødvendige for å gjennomføre bybaneanlegget / veganlegget, herunder midlertidige omkjøringsveger, anleggsområder, tiltak for støyskjerming, riggplass, anleggsveger, lagerplass for bygningsmateriell, midlertidig massedeponering, maskiner og brakker. Når anleggsarbeidet er avsluttet skal områdene føres tilbake til opprinnelig arealformål, og istandsettes.

- § 5.1.5 Områder innenfor bestemmelsesområde Midlertidig bygge- og anleggsområde, med arealformål GP, GT, GBG, BR, BIA, BLK og B kan benyttes til midlertidig bygge- og anleggsområde i byggefasen. Når anleggsarbeidet er avsluttet skal områdene istandsettes i samsvar med formål i denne plan, samt i samsvar med intensjon i illustrasjonsplan datert 15.9.2022.
- § 5.1.5.1 Bestemmelsesområdet Midlertidig bygge- og anleggsområde skal gjelde frem til ett år etter at bybaneanlegget / veganlegget er åpnet for ordinær drift der annet ikke følger av særskilte bestemmelser.
- § 5.1.5.2 I anleggsperioden skal områdene til enhver tid være forsvarlig sikret og ikke medføre fare for beboere, brukere og omgivelser i og ved planområdet. Inngrep skal begrenses i størst mulig grad, og eksisterende kantvegetasjon og naturlige berg langs vann- og vassdrag, skal hensyntas spesielt, jf. §7.
- § 5.1.5.3 Områder for #91_5 innenfor felt B2 og #91_33 (gnr/bnr 168/890) samt #91_62 (gnr/bnr 168/1480) kan benyttes som midlertidig anleggsområde. Eksisterende boligbygg skal beholdes dersom det er teknisk mulig.
- § 5.1.5.4 Innenfor område #91_45 ved NHH skal eksisterende trær i allé bevares. Trærne kan flyttes til midlertidig deponi i anleggsfasen eller sikres på annen tilfredsstillende måte.

§ 6 Rekkefølgebestemmelser (§ 12-7 nr. 10)

§ 6.1 Tiltak som skal være gjennomført før igangsetting av anleggsarbeid

- § 6.1.1 Før en får tillatelse til igangsetting av anleggsarbeid skal det være avklart hvordan massene fra tunnelen skal håndteres i samsvar med §2.9.7.
- § 6.1.2 Før det gis tillatelse til igangsetting av anleggsarbeid skal nødvendige anlegg for håndtering av tunnelvann og overvann fra omlastningsområdet være ferdig opparbeidet.
- § 6.1.3 Før det gis tillatelse til igangsetting av anleggsarbeid skal rassikringstiltak gjennomføres, jf. § 2.8.13 og § 4.1.3.
- § 6.1.4 For arealer med forurensede masser skal det foreligge godkjent tiltaksplan før arbeidene igangsettes.
- § 6.1.5 Lindeallé/trerekker innenfor bestemmelsesområde #6 og #7 samt midlertidig bygge- og anleggsområde #91_45 skal måles inn på kartgrunnlag. Berørte trær beskjæres og flyttes til midlertidig deponi i anleggsfasen.
- § 6.1.6 Plan for tiltak mot støy, støv, strukturlyd og vibrasjoner i samsvar med §2.8.8.
- § 6.1.7 Ny støyberegning for utforming av støyskjermer og lokale støytiltak i samsvar med §2.8.12.

§ 6.2 Tiltak som skal sikres i anleggsfasen

- § 6.2.1 Eksisterende gang- og sykkelforbindelser skal opprettholdes. Ved eventuell omlegging av gang- og sykkelveger skal omleggingen ikke utgjøre en vesentlig omveg. Traséer og snarveger brukt som skoleveg skal gis en særlig attraktiv og trygg omlegging. Midlertidige omlegginger skal ha tilstrekkelig bredde og de skal skiltes, belyses og ha fast dekke. Høye kanter skal unngås.

- § 6.2.2 Omlegging av kollektivtrafikk skal utformes med særlig vekt på fremkommelighet og tilgjengelighet.
- § 6.2.3 Eksisterende adkomster skal opprettholdes frem til ny, midlertidig eller permanent adkomst er etablert.
- § 6.2.4 Tiltak mot forurensing / sedimentering etc. i anleggsfasen.
- § 6.2.5 Det må utvises særlig aktsomhet i anleggsfasen for arbeid i eller i direkte tilknytning til kulturminner og bygninger som inngår i verdifulle kulturmiljø i samsvar med §2.8.6, 2.9.9 og 2.9.10.
- § 6.2.6 Nødvendige tiltak for håndtering av støy og støv i anleggsfasen i samsvar med §2.8.8.

§ 6.3 Tiltak som skal være ferdigstilt senest ved åpning av Bybanen for ordinær drift:

§ 6.3.1 Alle nødvendige tiltak som gjelder vegomlegging, trafikkomlegging, signalregulering, omlegging av avkjørsler og adkomster, gang- og sykkelveger, fortau, turveger og kollektivholdeplasser som er vist i planen. Med nødvendige tiltak menes:

- Tiltak som er nødvendig for å bygge og drifte Bybanen.
- Tiltak som ved senere etablering kan gi driftsforstyrrelser for Bybanen.
- Tiltak som gir sikker tilkomst for de reisende fra offentlig veg- og gangnett.

§ 6.3.2 Rømningsvei til underjordisk stasjon Sandvikskirken i felt o_SVA.

§6.3.2 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 6.3.3 Tiltak mot strukturlyd og vibrasjoner

§ 6.3.4 Støyskjermer vist i reguleringsplanen

§ 6.3.5 Vann- og avløpsanlegg inkludert flomveier skal være ferdigstilt og overtatt til kommunal drift og vedlikehold. Teknisk sluttokumentasjon for VA-anlegg skal være godkjent av Bergen Vann.

§ 6.3.6 Alleer innenfor o_GP9 og #6 (Amalie Skrams vei), o_GP11 og #7 (Amalie Skrams vei) samt midlertidige bygge- og anleggsområde #91_45 (NHH).

§ 6.3.7 Snarveg mellom Grensegrenden og Ekrebakken/Kirkegaten.

- I alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken, gjelder dette bestemmelsesområde #5.
- I alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken, gjelder dette o_GT7.

§ 6.3.8 Torg merket o_ST1 til o_ST6.

§6.3.8 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 6.3.9 Torg merket o_ST1 og o_ST3 til o_ST6.

§6.3.9 utgår ved alternativ 1, to publikumsinnganger til holdeplass ved Sandvikskirken

§ 6.3.10 Offentlige gangforbindelser tilknyttet holdeplassene i felt o_GP1 (Sandvikskirken) og o_GT3 (Amalie Skrams vei).

§ 6.4 Tiltak som skal være gjennomført senest 1 år etter åpning av Bybanen for ordinær drift:

§ 6.4.1 Lokale støyskjermingstiltak jfr. §2.6.5.b.

- § 6.4.2 Alle grøntanlegg i tilknytning til bane, veier, gangareal og sykkelanlegg som skal legges om, med tilhørende sidearealer langs bane, vei og sykkelanlegg.
- § 6.4.3 Areal som er benyttet til midlertidig anlegg- og riggområde skal være tilbakeført til opprinnelig arealformål jf. § 5.1.4 og istandsettes der annet ikke følger av særskilte bestemmelser.
- § 6.4.4 Antikvarisk gjenoppbygging av Grensegrenden 6 i B2 og eventuelt Grensegrenden 5 i B1.
§6.4.4 utgår ved alternativ 2, én publikumsinngang til holdeplass ved Sandvikskirken
- § 6.4.5 Lekeplass o_BLK1.
- § 6.4.6 Gangforbindelse i o_GP14.
- § 6.4.7 Etablering av offentlig gangforbindelse som følger VA-kulvert i Vestre Mulelvsmauet til Gutenbergsveien og videre til Persenbakken.

§ 7 Dokumenter som gis juridisk virkning gjennom henvisning i bestemmelsene

Illustrasjonsplan
VA-rammeplan
Miljøprogram